

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Crèdits	1.2 presencials (30 hores) 3.8 no presencials (95 hores) 5 totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 3S(Campus Extens)
Període d'impartició	Tercer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Andreu Ramis Puig-Gros	No hi ha sessions definides					

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió	Postgrau		Postgrau

Contextualització

L'assignatura **Art i fotografia. Contactes i influències. Antropologia visual. Imatge i patrimoni etnològic** es planteja, en primer lloc, com una aproximació al concepte de patrimoni etnològic i al d'antropologia visual. Aquest apropament es concreta a través d'una revisió de la història de l'antropologia i l'etnologia a les Illes Balears des de mitjan segle XIX fins a l'actualitat.

En segon lloc es donen a conèixer tot un conjunt de fonts i recursos documentals que permeten apreciar la importància de la documentació gràfica dins el relat etnogràfic.

Finalment, es dona una visió del panorama del patrimoni etnològic a les Illes Balears a través de diverses fonts gràfiques. Hom fa especial èmfasi sobre el suport visual, tant pel que representa com a element de la descripció etnogràfica com pel que suposa com a suport amb valor etnogràfic.

Requisits

- Interès pel patrimoni etnològic en general i de les Illes Balears en particular.
- Interès per les col·leccions i fons gràfics de contingut etnològic a les Illes Balears.
- Interès per la literatura etnogràfica i etnològica de les Illes Balears.

Essencials

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	A
Idioma	Català

L'assignatura s'imparteix en català

Competències

Es proposen quatre competències específiques i sis competències genèriques

Específiques

1. CE 1. Coneixement de la conceptualització del patrimoni etnològic. CE 2. Capacitat d'identificació i caracterització del patrimoni etnològic i del seu suport visual CE 3. Coneixement de les fonts gràfiques (dibuix, gravat, fotografia, cinema) per a l'estudi del patrimoni etnològic CE 4. Habilitat per desenvolupar propostes d'estudi, conservació i difusió del patrimoni visual de contingut etnològic.

Genèriques

1. Es proposen sis competències genèriques i quatre competències específiques CG 1. Compromís de tutela i respecte de la cultura i de les seves manifestacions materials i immaterials CG 2. Capacitat d'analitzar, relacionar, interpretar i sintetitzar informació CG 3. Habilitat per transmetre els coneixements adquirits CG 4. Capacitat d'elaborar projectes i activitats CG 5. Habilitat per utilitzar eines i tecnologies CG 6. Habilitat per dissenyar activitats de gestió i difusió cultural.

Continguts

Es proposa un temari general dividit en tres blocs

Continguts temàtics

I. El patrimoni etnogràfic

1. El patrimoni etnològic. Entorn al concepte i la seva gestació.
  1. El segle XIX i els inicis del folklore.
  2. La continuació d'un projecte simbòlic. Les quatre primeres dècades del segle XX.
  3. L'ermàs de la postguerra (1940-1970).
  4. La represa (1971-2000). La lenta recuperació i la lluita per la identitat.
  5. La situació actual

II. L'antropologia visual

- 1 Aproximació al concepte d'antropologia visual
- 2 La imatge i l'etnografia. La documentació i la representació
- 3 Fonts i documents per a una antropologia visual a les Illes
- 4 Del gravat de la il·lustració al youtube

III. Descripcions etnogràfiques a través de la imatge

- 1 Activitats constructives i l'ordenament de l'espai (adaptació a l'entorn)
- 2 La cultura productiva (activitats productives i de transformació).
- 3 La cultura reproductiva (formes d'habitar i de viure).

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	A
Idioma	Català

4 La cultura expressiva (comunicació, aspectes lúdics, creences).

Metodologia docent

La metodologia inclou classes teòriques, seminaris i tallers, classes pràctiques i pràctiques externes

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques		Grup gran (G)	Exposició del professor
Seminaris i tallers		Grup mitjà (M)	Debat amb lectures obligatòries
Classes pràctiques		Grup gran (G)	Taller d'interpretació del patrimoni etnològic
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Plantejament del projecte
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Revisió i discussió del projecte i altres
Avaluació		Grup gran (G)	Activitat avaluativa 1. Exposició oral sobre alguna de les lectures obligatòries
Avaluació		Grup gran (G)	Activitat avaluativa 2. Presentació del treball. Exposició individual o de petit grup dins el grup gran

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual		Estudi de la matèria
Estudi i treball autònom en grup		Preparació del projecte

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		30	1.2	24
Classes teòriques		8	0.32	6.4
Seminaris i tallers		4	0.16	3.2
Classes pràctiques		8	0.32	6.4
Tutories ECTS		2	0.08	1.6
Total		125	5	100

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Tutories ECTS		2	0.08	1.6
Avaluació		3	0.12	2.4
Avaluació		3	0.12	2.4
Activitats de treball no presencial		95	3.8	76
Estudi i treball autònom individual		50	2	40
Estudi i treball autònom en grup		45	1.8	36
Total		125	5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Escales d'actituds (No recuperable)
Descripció	Taller d'interpretació del patrimoni etnològic
Criteris d'avaluació	Interès i nivell de participació

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Escales d'actituds (No recuperable)
Descripció	Revisió i discussió del projecte i altres
Criteris d'avaluació	Interès i nivell de participació

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (Recuperable)
Descripció	Activitat avaluativa 1. Exposició oral sobre alguna de les lectures obligatòries
Criteris d'avaluació	Comprensió, capacitat de síntesi i claretat de l'exposició

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	A
Idioma	Català

Avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (Recuperable)
Descripció	Activitat avaluativa 2. Presentació del treball. Exposició individual o de petit grup dins el grup gran
Criteris d'avaluació	Solvència a l'hora de la presentació del treball i lliurament de la tasca feta.

Percentatge de la qualificació final: 60% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el curs es durà a terme l'actualització de dades i referències bibliogràfiques, l'aportació de recursos i documentació complementària, tant en qüestions de caràcter general com sobre aspectes específics.

Bibliografia bàsica

- (2002) *Llei de Cultura popular i tradicional de les Illes Balears*. Palma: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura.
- AGUILÓ, Catalina; MULET, Maria-Josep (2004) *Guia d'arxius, col·leccions i fons fotogràfics i cinematogràfics de les Balears (1840-1967)*. Palma: SA NOSTRA Caixa de Balears.
- MULET, Maria-Josep (2001) *Fotografia a Mallorca (1839-1936)*. Barcelona: Lunwerg Editores.
- MULET, Maria-Josep (2001) *La fotografia a les Balears (1839-1970)*. Palma: Documenta Balear.
- NARANJO, Juan (2006) *Fotografía, antropología y colonialismo (1845-2006)*. Barcelona: Gustavo Gili Ed.
- RAMIS, Andreu (1995) *Antropología i etnologia*. Palma: Conselleria de Cultura, Educació i Esports. (Ciències Socials a les Illes Balears. Bibliografia bàsica; 17).
- RAMIS, Andreu (2002) *El folklore i l'etnografia a les Balears (segles XIX i XX)*. Palma: Documenta Balear. (Quaderns d'Història Contemporània de les Balears; 38).

Bibliografia complementària

- ARANGO, Germán; PÉREZ, Camilo (2008) "Atrapar lo invisible. Etnografía audiovisual y ficción" a *Anagramas*. Volum 6. Núm. 12. Enero-Junio de 2008. Pàg. 129-140. Universidad de Medellín. Colombia.
- ARDÈVOL, Elisenda; ESTALELLA, Adolfo; DOMÍNGUEZ, Daniel (2008) "La mediación tecnológica en la práctica etnográfica" a *XI Congreso de Antropología*. Guipúzcoa: FFAAEE i Ankulegi. Pàg. 9-29.
- ARDÈVOL, Elisenda (1998) "Por una antropología de la mirada: etnografía, representación y construcción de datos audiovisuales" a *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*. Madrid: CSIC.
- ARDÈVOL, Elisenda (1997) "Representación y cine etnográfico" a *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, Any: 1997 Núm. 10. Barcelona: ICA. Pàg. 125-168.
- CARVALHO DE ROCHA, Ana Luiza; ECKERT, Cornelia (2009) "Imágenes del tiempo, formas de la ciudad: etnografía hipertextual y banco de imágenes" a *Revista Chilena de Antropología Social*. Núm. 14 diciembre 2009. Pàg. 83-108.
- BRISSET MARTÍN, Demetrio E. (1999) "Acerca de la fotografía etnográfica" a *Gazeta de Antropología*. Núm. 15.
- HERRADÓN FIGUEROA, Maria Antonia (2007) "Así nos vieron: fotografía y etnografía en España entre 1910 y 1930" a *Quintas Jornadas Imagen, Cultura y Tecnología*. Pilar Amador Carretero, Jesús Robledano Arillo y Rosario Ruiz Franco (eds.). Madrid: Universidad Carlos III; Editorial Archiviana, Pàg. 265-274.
- LARA LÓPEZ, Emilio Luis (2005) "La fotografía como documento histórico-artístico y etnográfico: una epistemología" a *Revista de Antropología Experimental*. Núm. 5. Universidad de Jaén. Pàg. 1-28.
- REYERO, Alejandra (2007) "La fotografía etnográfica como soporte o disparador de memoria. Una experiencia de lamirada" a *Revista Chilena de Antropología Visual*. Núm. 9 Santiago. Pàg. 37-71.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10308 - Art i Fotografia. Contactes i Influències
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	A
Idioma	Català

SAMAIN, Etienne (1995) “Ver” e “dizer” na tradição etnográfica: Bronislaw Malinowski e a fotografia” a *Horizontes Antropológicos*, Ano 1, núm. 2. Jul/ set. 1995. Pàg 23-60.

SÁNCHEZ MONTALBÁN, Francisco José (2006) “La máquina etnográfica. Reflexiones sobre fotografía y antropología visual.” A *Contraluz: Revista de la Asociación Cultural Arturo Cerdá y Rico*. Núm. 3. Pág. 53-72.

VIEIRA, Jarí (2005) “Fotografia e etnografia a utilização da fotografia na pesquisa etnográfica” a *Heterotopias. Revista de divulgação cultural e científica dos cursos de graduação e pos-graduação em comunicação* – FA7. Fortaleza –CE Vol. 01 novembro 2005. Pàg. 145-160.

Altres recursos

<http://www.antropologia.cat/rss.xml>

Ridec

